

Arbejdsark Rødspættedissektion

Fisken

- Undersøg rødspætten uden på og fotografer fisken på over- og underside. Diskuter forskelle.
- Beskriv fladfiskens form.
- Beskriv de to sider (over- og underside) fx farve og hvordan de føles.
- Find de forskellige typer af finner og sæt navn på – rygfinne, bugfinne, brystfinne, gatfinne og halefinne.
- Mærk rækken af benknuder bag øjnene (rødspætte) eller den ru hud og tornede benskæl i skindet på oversiden, især langs sidelinien midt på fisken (skrubbe).
- Beskriv hvor de to øjne sidder og hvordan munden føles og sidder placeret. Øjnene har ikke noget øjenlåg og kan bevæge sig forskelligt i forhold til hinanden.
- Løft gællelåget og se hvordan det beskytter gællerne, der sidder på gællebuerne. Hvor mange gællebuer er der. Mærk på gællerne og se hvor tynd "hudede" de er.
- Mærk hen over overfladen hvordan skællene dækker hinanden som tagsten, Tag et par skæl fra skindet. Vær forsigtig, så de ikke brækker. Læg dem under en lup (fx stereolup) og tæl vækstlagene/årringene. Skællene vokser gennem hele fiskens levetid, ved at tilføre nyt materiale langs kanten. Ligesom med træer kan man se, hvor gammel fisken er, ved at tælle årringene i et skæl.

Fisken inden i

- Læg fisken med undersiden opad.
- Skrubbens kropshule åbnes ved et snit (eller klippes med en saks) tværs hen over fiskens bug fra gattet (endetarmsåbning) til gællen på den højre side hos højrevendte fisk (venstre side hos venstrevendte fisk).
- Tag plastikpipette og stik ind i munden. Se hvor den kommer hen – spiserøret og ned til mavesækken.
- Klip spiserøret over og tarmen over ved gattet. Løft hele fordøjelseskanalen ud.
- Klip mavesækken op og undersøg indholdet – er der noget i? Kan I se hvad rødspætten har spist?
- Leveren er hvidlig og gennemstrømmes af blod. Hvilken farve er menneskets lever?
- Bag leveren sidder den grønlige galdeblære, hvor gallen opbevares, til den tømmes ud i tarmen.
- Milten er et rødt organ nær maven. Den er indskudt i blodbanen, danner blodlegemer og rensrer blodet.
- Nyrerne er et par langstrakte organer, mørkerøde og blodfyldte, der ligger helt bagerste i kropshulen (langs rygraden).
- Hjertet undersøges. Det består af et tyndvægget forkammer, et tykvægget hjertekammer og den hvidlige "hjertekegle" (sinus).
- De orange æggestokke (hunner) eller de hvidlige, krøllede testikler (hanner) findes bagud i fisken i en gang på begge sider.
- Øjnene kan dissekeres ud ved at klippe synsnerven over. Læg mærke til den kuglerunde linse, der er fiskens eneste lysbrydende apparat.
- Hjernens er 5-delt og ligger i et hulrum ved siden af hovedet modsat gattet.